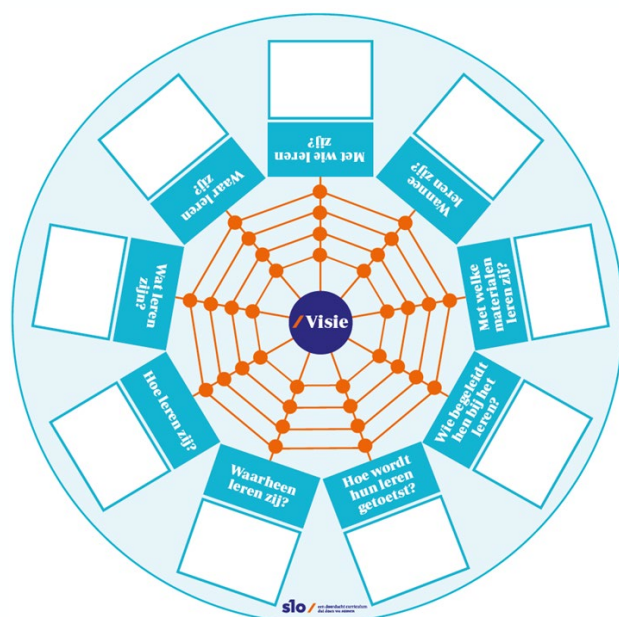

Team Support Agenda (2)

Een onderwijsprogramma schetsen
voor een praktijkgericht programma
(concept)

Verantwoording

2021 SLO, Amersfoort

Mits de bron wordt vermeld, is het toegestaan zonder voorafgaande toestemming van de uitgever deze uitgave geheel of gedeeltelijk te kopiëren en/of verspreiden en om afgeleid materiaal te maken dat op deze uitgave is gebaseerd.

Auteur(s):

Jan ten Napel

Liesbeth Pennewaard

Maike Rodenboog

Geesje van Slochteren

Informatie

SLO

Postbus 502, 3800 AM Amersfoort

Telefoon (033) 4840 840

Internet: www.slo.nl

E-mail: info@slo.nl

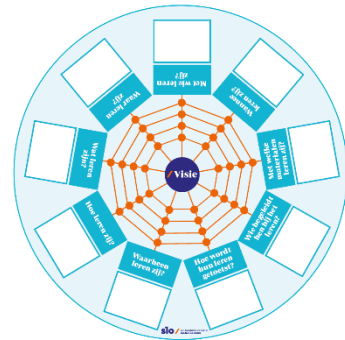
CONCEPT

Inhoud

Agenda tweede bijeenkomst	5
1. Wat leren we van de interviews met leerlingen?	5
2. De inspiratiekaartjes	5
3. Waar staan we?	6
4. De eerste schets	7
5. Voorbereiden teamopdracht	8
Overzicht en inzicht voor de agendabewaker	9
Bijlagen bijeenkomst 2	10
Bijlage 1 – Wat nemen we mee van de leerling interviews?	10
Bijlage 2 – De inspiratiekaartjes	11
Bijlage 3 – Waar sta je?	12
Bijlage 4 - De eerste schets	13

Agenda tweede bijeenkomst

Tijdens de vorige bijeenkomst heb je een aantal ingrediënten verzameld die je nodig hebt om je leerplan te kunnen schetsen. Daar voegen we de opbrengst van de leerling resultaten aan toe en dan beginnen we met het schetsen van de contouren. Tussendoor kijken we even of iedereen nog aan boord is en of het past bij besluiten die jullie de vorige sessie hebben genomen.

Aan het einde hebben jullie de eerste schets van je leerplan. Hier heb je veel profijt van. Je komt dan vrij vlot tot een format voor je lesmateriaal, roosterwensen, welke leermiddelen je nodig hebt, hoe je beoordeelt en nog veel meer. Kortom, hoe maak je onderwijs van de opdrachten van de externe opdrachtgever.

1. Wat leren we van de interviews met leerlingen?

(30 minuten)

De opbrengst van alle interviews heeft eenieder voor zich verwerkt met behulp van de kaarten van de eerste bijeenkomst. Dat was de huiswerkopdracht. Op deze kaarten stonden de volgende vragen.

1. Welke opmerking maakte vrijwel elke leerling?
2. Welke opmerking van die ene leerling wil je zeker meenemen?
3. Wat is het belangrijkste punt dat jouw leerlingen aangaven?
4. Wat is het een na belangrijkste punt dat jouw leerlingen aangaven?
5. Is er nog iets gezegd dat niet op de andere kaarten een plek heeft gevonden?

Leg alle ingevulde kaarten op tafel en breng er structuur in aan. Haal overlap eruit of maak van twee versies één nieuwe betere versie.

Bekijk vervolgens waar je aan tegemoet kunt en wilt komen. Denk ook aan jullie gezamenlijk besloten koers; ga je een pandje verbouwen of een landje bebouwen.

Vul bijlage 1 samen in.

2. De inspiratiekaartjes

(30 minuten)

Gefeliciteerd! Jullie hebben alle ingrediënten verzameld die nodig zijn voor een eerste schets. Het is nu tijd om in te kaderen. Dat doe je met de inspiratiekaartjes van bijlage 2.

Voordat je begint leg je de ingrediënten die je hebt verzameld als volgt op en naast het leerplankleed:

- De visie en de leerplanvragen leg je op het kleed.
- De twee fictieve opdrachten, de opbrengst van het gesprek over de organisatie opdracht – pandje landje - en de leerling opbrengsten leg je bij het kleed.

Maak vervolgens twee groepen en verdeel de spinnenwebdraden. *Elke groep pakt de kaartjes die bij hun draad horen en kiezen welke ze vinden passen bij wat er op tafel ligt.* Het mogen meer kaartjes per draad zijn. Leg ze op de witte vlakken van het spinnenweb bij de vragen.

Op zoek naar vijf keer een ja.

Loop rond het kleed en scan samen het geheel aan de hand van deze vragen:

- Is het een logisch geheel? Ja of nee
- Staat er ergens spanning op de draden? Ja of nee
- Past het bij de visie? Ja of nee
- Past het bij wat je van de leerlingen hebt meegenomen? Ja of nee
- Past het bij onze uitspraken over de organisatie? Ja of nee

Welke kaartjes blijven? Maak een of meer foto's van het resultaat.

Tip

Je richt je op een allereerste schets. Als het onderwijsprogramma meer is uitgekristalliseerd en de eerste opdracht is afgerond, kun je je leerplan evalueren. Je kunt het bijstellen, maar ook verrijken. Gebruik hiervoor de inspiratiekaartjes.

3. Waar staan we?

(10 minuten)

Hoe staan we erin? Veronderstel je bent op een zwembad. Waar bevind je je en wat doe je? Sta je in het kleedhokje te twijfelen of je je überhaupt om gaat kleden, steek je je teen in het water om te zien hoe koud het is, spring je gewoon in het diepe zonder je neus dicht te knijpen, of ...

Neem twee minuten de tijd om in stilte jouw positie te bepalen met de plattegrond van bijlage 3.

Licht tijdens een gespreksronde deze twee vraag toe: *'Waar sta je en wat doe je?'*

Op basis van wat er is gezegd, besluit je samen of je door gaat naar met het volgende agendapunt of dat er eerst nog iets besproken en mogelijk herzien moet worden.

4. De eerste schets

(30 minuten)

Julie zijn er helemaal klaar voor. Het schetsen van de contouren van je onderwijsprogramma kan beginnen. Hiervoor maak je gebruik van de begeleidende teksten uit bijlage 4.

Het doel van het PGP is het examenprogramma, eventueel aangevuld met een schooleigen aanbod, met een voldoende af te ronden. Deze draad heb je al.

Maak twee groepen en verdeel de overige acht spinnenwebdraden. Bijlage 4 helpt je met het zo volledig mogelijk beantwoorden van elke leerplanvraag. Beantwoord ze in een actieve vorm. Vermijd voltooid deelwoorden.

Tip

Je kunt ook - zo veel mogelijk - vanuit leerlingperspectief in de ik-vorm schrijven zonder dat zij het leidend voorwerp zijn 😊. We hebben toetsing voorbeeldmatig uitgewerkt.

Niet alleen de vakdocent beoordeelt mijn werk als ik een opdracht uitvoer van een bedrijf of van de gemeente. En elke beoordelaar kijkt naar iets anders.

*De opdrachtgever beoordeelt het **eindproduct** na afloop. Hij kijkt naar de criteria in de checklist die we samen vooraf hebben vastgelegd. Het kan zijn dat hij ook beschikbaar is voor een tussenevaluatie. Daar maak ik dan graag gebruik van, want dan weet ik of ik goed op weg ben. Voor het eindproduct krijg ik een cijfer. Meestal is dat een groepscijfer.*

*Het **proces** evalueer ik samen met mijn coach. Dat doet iedereen voor zich. Welke vaardigheden daarbij centraal staan hebben we samen vastgesteld. Voor de vaardigheden gebruiken we rubrics. We geven ieder eerst zelf een beoordeling – kiezen een schaal – en dan vergelijken we dat met elkaar. Hiervoor krijg ik geen cijfer. Er is geen eindniveau en de uitkomst zal per opdracht verschillen. Ik maak in mijn portfolio waarin alle rubrics staan een kort verslag waarin ik ook aan geef waar ik de volgende keer speciaal op ga letten.*

*Dan is er ook nog **kennis**. Soms moet ik dat eerst afronden en laten zien dat ik het toe kan passen. Neem bijvoorbeeld een budget opstellen. Dat leer ik, oefen ik en als dat goed gaat, mag het in het echt. Of een pitch geven. Hoe doe je dat? Oefenen en als het goed is, mag ik verder. Telefoneren, mailtjes schrijven, maar ook kennis over onderwerpen als recycling. Hiervoor krijg ik geen cijfer, maar een go/no go van de vakdocent. Het is wel eens lastig als mijn teamleden nog niet allemaal een go hebben, want dan mogen we niet verder. We helpen elkaar dan.*

*Als alles is afgerond kijk ik met mijn **LOB**-coach naar de hele ervaring. We bespreken een aantal vaste vragen die in mijn portfolio staan.*

5. Voorbereiden teamopdracht

(10 minuten)

Jullie hebben nu je een goede potloodschets. Vergeet niet dat je nog ruim de tijd hebt voor het scherp stellen van je teksten en voor het vinden van antwoorden op de hoevragen. Die zijn ongetwijfeld onderweg gesteld, maar nog niet beantwoord. Jullie hebben samen een denkproces doorlopen met elkaar en keuzes gemaakt. Het ei is gelegd. Het is nu belangrijk erover in gesprek te gaan. Dat helpt je met het verder scherp stellen van je leerplan. Wanneer is het volgende afdelingsoverleg? Dan kun je de eerste schets delen met je collega's. En vergeet niet je leerlingen.

Tip

Kom met heldere uitspraken die richtinggevend zijn, maar niet geheel dichtgetimmerd. Hiermee leer je het gesprek te voeren met ouders, collega's en leerlingen. Het helpt ook in de gesprekken met de opdrachtgever. Kortom, je eerste schets helpt de dialoog met alle betrokkenen.

Teamopdracht – maak de cirkel rond

Ga terug naar je leerlingen. Hiervoor is een schets vanuit leerlingperspectief handig. Je vraagt de leerlingen die je hebt bevraagd of ze met jou willen kijken naar het resultaat.

Dit kan op veel manieren. We geven er ter inspiratie twee:

1. Laat leerlingen aan het einde van deze bijeenkomst aansluiten en licht elke draad kort toe. Kan het misschien nog beter?
2. Maak een praatplaat met uitspraken voor je collega's.

6. Je bent klaar voor de volgende stappen

Op basis van jullie kersverse leerplan kun je nu aan de slag met het ontwikkelen van een format waarin je de externe opdracht kunt plaatsen, formats voor evalueren/examineren, enz. Je kunt ook beginnen met het inrichten van de lokalen en verzamelen van de kennis overige inhouden.

Overzicht en inzicht voor de agendabewaker

Ben jij de agendabewaker tijdens deze bijeenkomst?

Dan ben jij de persoon die deze bijeenkomst uitvoert zoals de agenda aangeeft. Verder draag je er zorg voor dat:

- elke teamlid een uitdraai van de agenda van de bijeenkomst heeft.
- alle bijlagen van de agenda bij de hand zijn tijdens de bijeenkomst zoals beschreven
- de agenda wordt uitgevoerd zoals bedoeld

Je staat er niet alleen voor

Jullie zijn als team samen verantwoordelijk voor het doorlopen van het proces en de opbrengsten ervan. Zo zorg je er samen voor dat er na afloop een mooie eerste schets van jullie onderwijsprogramma ligt, waarmee je kunt starten. De komende jaren blijft het pionieren en stel je het steeds weer bij. Wat werkt wel, wat ga je anders doen?

Alle oranje gearceerde vakken

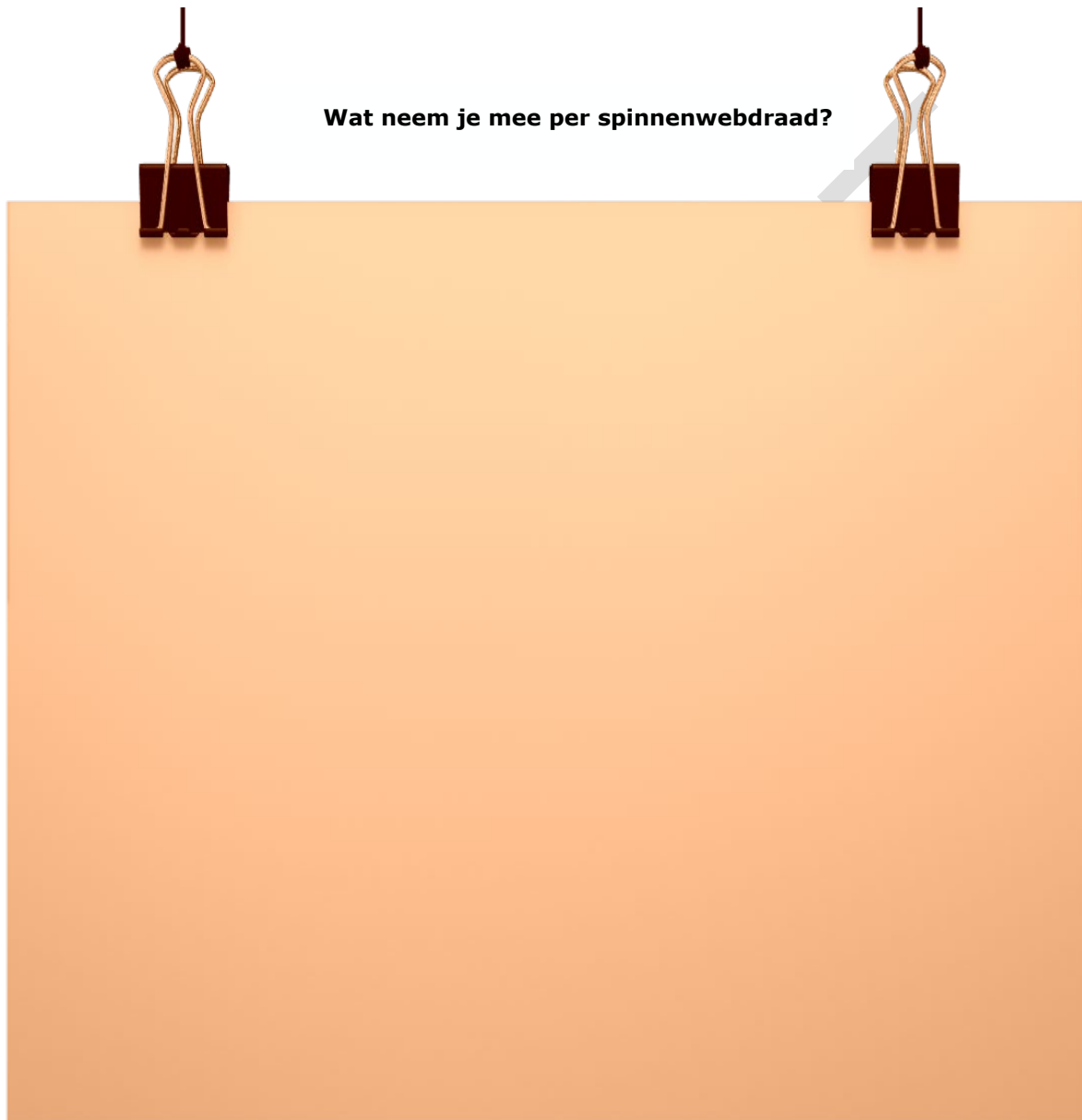
Alle oranje gearceerde delen van de eerste bijeenkomst heb je klaarliggen. Tijdens deze bijeenkomst komt er nog één ingrediënt bij.

Agendapunten bijeenkomst	Duur	Doel	Materiaal (voorbereiding agendabewaker)
Wat leren we van de interviews met leerlingen?	30 minuten	Vastleggen opbrengsten van de gesprekken met je leerlingen.	Bijlage 1: 1 keer printen
De inspiratiekaartjes	30 minuten	Onderdelen van je leerplan selecteren en zorgen voor samenhang	Bijlage 2: 1 keer printen
Waar staan we?	10 minuten	Vinger aan de pols. Kunnen we verder?	Bijlage 3: projecteren of 1 keer printen
De eerste schets	40 minuten	Eerste leerplanschets	Bijlage 4: 1 keer printen
Vorbereiden teamopdracht	10 minuten	Leerplan delen	

Bijlagen bijeenkomst 2

Bijlage 1 – Wat nemen we mee van de leerling interviews?

Print 1 exemplaar

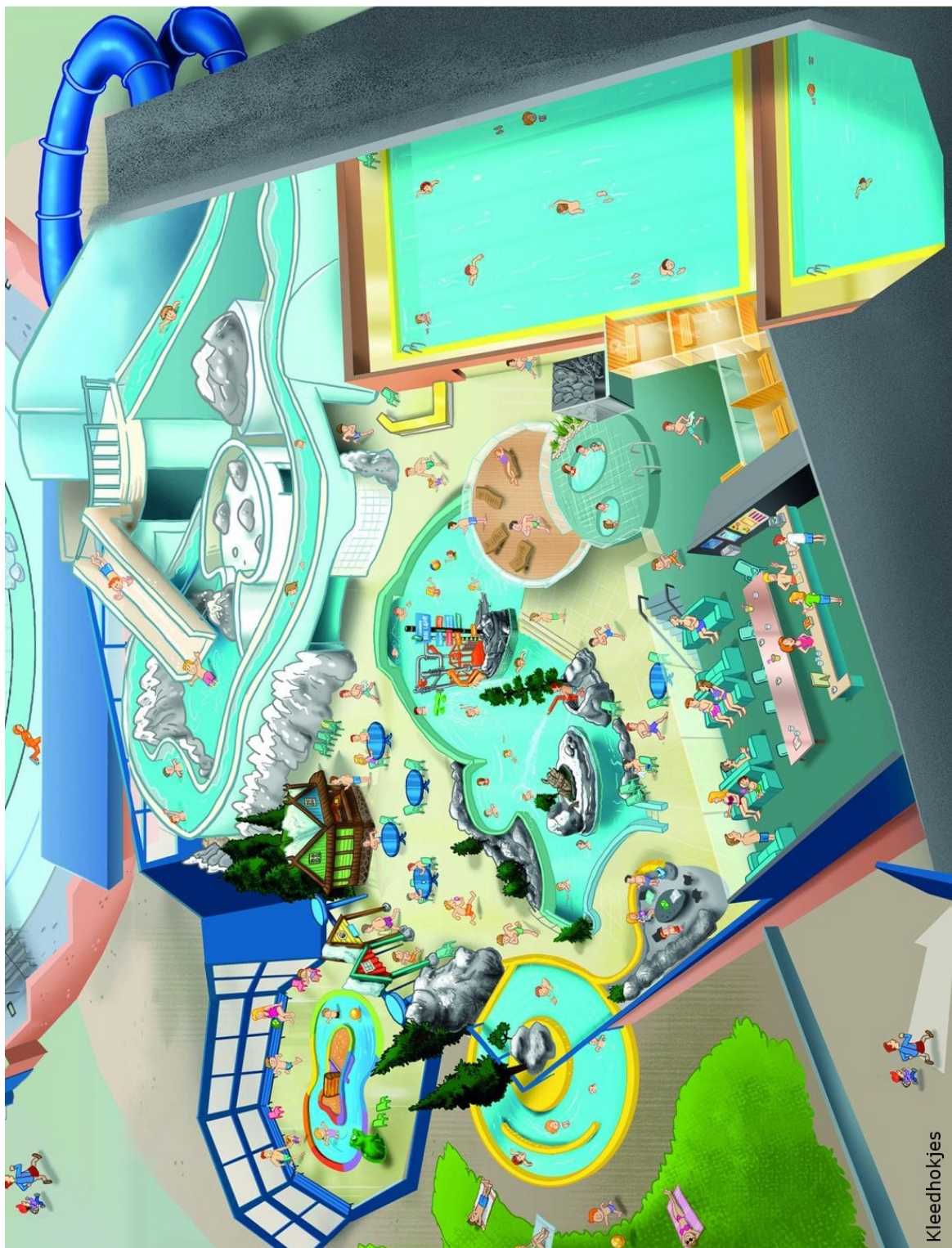
Bijlage 2 – De inspiratiekaartjes

Zie losse bijlage

CONCEPT

Bijlage 3 – Waar sta je?

Projecteer deze afbeelding of print 1 exemplaar

Bijlage 4 - De eerste schets

Print 1 exemplaar

Waarheen leren zij?

Het doel van het PGP is het examenprogramma, eventueel aangevuld met een schooleigen aanbod, met een voldoende af te ronden. Deze draad heb je al.

De exameneisen van het PGP staan in het examenprogramma met onderliggend de startnotitie. Het gaat om LOB, vaardigheden en kennis die centraal staan in de context van echte opdrachten van externe opdrachtgevers.

CONCEPT

Met wie leren zij?

Beschrijf:

- de groep/klas samenstelling - heterogeen/ homogeen
- de vormen van samenwerken binnen een groep/klas

Schets ook de beoogde onderlinge verhouding. Bijvoorbeeld maximaal 1 opdracht alleen, minimaal 50% van de opdrachten in groepsverband, maximaal 1 opdracht jaarklas overstijgend, workshops jaarklas overstijgend, ...

Wie begeleidt hen bij het leren?

Beschrijf alle rollen die leraren, ondersteuners, gastdocenten, ... vervullen tijdens het onderwijsleerproces. Alle betrokkenen die motiveren/enthousiasmeren, evalueren, uitleggen, instrueren, begeleiden, ontwerpen, onderzoeken, voordoen, beoordelen, feedback geven, voortgang bewaken, lob begeleiden, Voor elke rol beschrijf je op welke wijze iemand betrokken is aan de hand van:

- Welke taken hij uitvoert.
- Waar hij verantwoordelijk voor is.
- Welke besluiten hij mag nemen.

Wanneer leren zij?

Alles wat met tijd te maken heeft, vermeld je op deze plek. Het gaat om uitspraken over:

- het rooster
- het zwaartepunt van het programma in de bovenbouw
- studielast
- contacttijd
- verdeling tijd over type uren, zoals praktijk/theorie of workshopuren
- ...

Bij **toetsing** schets je:

- Wat je beoordeelt – proces, product, kennis, vaardigheden, ...
- De beoordelingscriteria en het beoordelingsinstrument
- Hoe je het resultaat vastlegt – cijferlijst, portfolio, ...
- Hoe je beoordeelt, de toets vormen
- Wie beoordeelt – zelf, peer, docent, opdrachtgever
- Wie je beoordeelt – leerling, groepje, klas, ...
- Wanneer je beoordeelt

Wat leren zij?

Beschrijf de inhoud. Denk voor het PGP E&O aan de opdrachten gerelateerd aan de zeven actuele economische ontwikkelingen. Die bevinden zich in een context die leidend zijn voor de benodigde kennis en de toepassing ervan plus vaardigheden, bijvoorbeeld budgetteren, presenteren, pitchen, enquête uitzetten, telefoneren enz.

Per onderdeel beschrijf je hoe je de inhoud toegankelijk maakt voor de leerling.

Tip: probeer nog niet volledig te zijn, met name deze draad zal zich de komende jaren uitbreiden.

Waar leren zij?

Beschrijf alle leeromgevingen, fysiek en digitaal, waar je leerlingen zich bevinden als ze werken aan hun PGP.

Geef ook een indicatie van hoeveel tijd ze er doorbrengen en wel of niet in het zicht van een begeleider. Het gaat om wat je beoogt. Bijvoorbeeld, de helft van de tijd buiten de school, 30 procent praktijklokaal zowel begeleid als onbegeleid, 20 procent studieruimte.

Beschrijf per leeromgeving - fysiek en digitaal - ook de indeling en aankleding. Wat maakt een leeromgeving krachtig?

Hoe leren zij?

Hier beschrijf je de beoogde manier van leren – dit kan ook een bestaand didactisch model zijn waar leeractiviteiten bij horen. Denk dan ook nog aan:

- de mate van autonomie van de leerling
- zijn keuzemogelijkheden
- hoe de leerling kennis (zie bij wat leren zij) ontsluit
- hoe de leerling de vaardigheden (zie bij wat leren zij) aanleert

Je visie op leren kan ook leiden tot eigen uitspraken over hoe zij leren en dus een eigen – didactische - aanpak.

Geef bij de door jullie gekozen wijze van leren enkele voorbeelden van leeractiviteiten.

Waarmee leren zij?

Schets bij deze draad alle leermaterialen die een leerling nodig heeft om een opdracht van een externe opdrachtgever tot een goed einde te kunnen brengen. Waar haalt hij zijn kennis vandaan, welke materialen heeft hij nodig om zijn vaardigheden te ontwikkelen, wat heeft hij nodig voor LOB-activiteiten. Denk aan alle papieren en digitale materialen, software en apparaten, constructie- en bouwmaterialen, externen met bepaalde expertise.